

Integrated Reporting as a Tool for Business Valuation under Concession Arrangements

Svitlana Korol¹

Abstract. Concessions directly impact value creation for the private partner, the state, and society as a whole. Ensuring a balance of interests requires transparency throughout the entire period of a concession arrangement's implementation. In this context, concessionaire reporting may become one of the most effective tools for improving communication between government, business, and the public. This article aims to explore the theoretical foundations, regulatory framework, and practices of reporting on the implementation of concession arrangements as a basis for assessing value creation for the state, private partner, and society, and to justify the appropriateness of using an integrated reporting format for this purpose. General scientific and specific methods present the research methodology, including analysis and synthesis, induction and deduction, identification of cause-and-effect relationships, systematization, and generalization. The article analyses the economic nature of concession as an instrument for value creation, existing reporting requirements for both grantors and concessionaires, examples of concessionaire reports from various countries, and financial and non-financial reporting capabilities. These elements are critically assessed within the given context. The research findings show that international financial reporting standards and sustainability disclosure standards introduced by the IFRS Foundation and the European Parliament do not adequately reflect a company's ability to fulfil long-term obligations under a concession arrangement. It is argued that integrated reporting is the most appropriate format for presenting information on the outcomes and future prospects of concession projects, as it covers financial, social, environmental, and governance aspects, allows assessment of the impact of concessions on all six capitals of a company, and demonstrates the concessionaire's actual ability to create value in the short, medium, and long term. This study fills a research gap in reporting on the implementation of concession arrangements from the perspective of value creation management. For the first time, it substantiates the relevance of integrated reporting for concessionaires as the most suitable approach to meeting the information needs of investors, the state, and society.

Keywords: concession operations, business value creation, non-financial reporting, integrated reporting, providers of financial capital, concessionaire, grantor.

Received: 30 June 2025 | **Revised:** 27 July 2025 | **Accepted:** 1 August 2025 | **Published:** 30 October 2025

Suggested Citation

Korol, S. (2025). Integrated Reporting as a Tool for Business Valuation under Concession Arrangements. *Oblik i finansii*, 3(109), 21-30. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-21-30](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-21-30)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2025 The Author(s).

¹ **Svitlana Korol**, State University of Trade and Economy, Kyiv, Ukraine.

ORCID 0000-0003-0958-8720

E-mail: sykorol@ukr.net

Інтегрована звітність як інструмент оцінки вартості бізнесу в умовах концесії

Світлана Король¹

¹ Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

Анотація. Концесія має прямий вплив на створення вартості для приватного партнера, держави і суспільства в цілому. Дотримання балансу інтересів вимагає забезпечення прозорості щодо реалізації концесійної угоди протягом усього її терміну. При цьому звітність концесіонера може стати одним з найбільш дієвих засобів покращення комунікацій між урядом, бізнесом і суспільством. Метою статті є розкриття теоретичних засад, регламентів і практики звітування про виконання концесійних договорів як основи оцінки створення вартості для держави, приватного партнера і суспільства, а також обґрунтування доцільності використання для цього інтегрованої форми звітності. Методологія дослідження представлена системою загальнонаукових і спеціальних методів, серед яких: аналіз і синтез, індукція й дедукція, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, систематизація та узагальнення. В статті проаналізовані економічна природа концесії як інструменту створення вартості, існуючі вимоги до звітності концесіодавців і концесіонерів, приклади звітів концесіонерів у різних країнах, можливості фінансової та нефінансової звітності і здійснено їх критичну оцінку у цьому контексті. Результати дослідження свідчать, що міжнародні стандарти фінансової звітності, а також впроваджені Радою з МСФЗ та Європейським Парламентом стандарти розкриття інформації про сталий розвиток, не дозволяють в повній мірі розкрити спроможність компанії виконувати довгострокові зобов'язання за концесійною угодою. Доведено, що інтегрована звітність є найбільш прийнятною формою подання інформації про наслідки і перспективу концесійного проєкту, оскільки охоплює фінансові, соціальні, екологічні та управлінські аспекти. Вона дозволяє оцінити вплив концесії на всі шість капіталів компанії та демонструє реальну здатність концесіонера проголосити цінність у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі. Це дослідження заповнює наукову прогалину щодо звітності про реалізацію концесійних договорів з точки зору управління створенням вартості. Вперше обґрунтовано доцільність використання інтегрованої форми звітності концесіонерами як найбільш релевантної до потреб інвесторів, держави та суспільства.

Ключові слова: операції концесії, створення вартості бізнесу, нефінансова звітність, інтегрована звітність, постачальники фінансового капіталу, концесіонер, концесіодавець.

Постановка проблеми. В умовах соціально-економічних трансформацій та пошуку нових джерел зростання й ефективного використання публічних ресурсів зростає і значення концесій як форми державно-приватного партнерства (ДПП). Станом на 1.01.2025 року з 22 договорів ДПП, що нині реалізуються в Україні, 9 (40,9 %) є концесійними [1]. Як визначено Законом України «Про концесію» [2], договори концесії мають на меті модернізацію інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг. Тобто концесійні проєкти дають змогу залучати приватні інвестиції до стратегічно важливих сфер економіки, таких як транспорт, енергетика, ЖКГ, охорона здоров'я, і одночасно зберігати державний контроль над ними та забезпечувати відповідність суспільним інтересам. Водночас успішна реалізація концесійних проєктів може слугувати потужним джерелом створення вартості бізнесу, завдяки укладанню довгострокових контрактів, поліпшенню іміджу підприємства, забезпеченню доступу до інфраструктури, зростанню нематеріальних активів і розширенню ринку.

Дотримання балансу державних (суспільних) і приватних інтересів вимагає забезпечення прозорості та підзвітності щодо реалізації концесійної угоди протягом усього її терміну. Це має допомогти урядам (представникам держави), і громадянам

(представникам суспільства) зрозуміти, як управляються та витрачаються державні кошти, чи виконуються умови концесії. Отже, виникає необхідність використання нових сучасних засобів комунікації з урядами та іншими зацікавленими сторонами. Відповідно, зростає увага до звітності, як інструменту забезпечення прозорості та оцінки створення вартості для бізнесу і суспільства, інтереси якого в разі концесійної угоди представляє уряд (держави).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню концесії як одного з основних видів ДПП присвячені праці ряду вітчизняних і зарубіжних вчених.

Є. Агашов [3], С.М. Банах [4], Дяденко та А. Шаповалова [5], О. Курепіна [6] та Б.С. Шулюк [7] одноставні у визначенні потенціалу концесії для забезпечення вигоди для держави, для приватних інвесторів та суспільства в цілому. За результатами проведеного дослідження М. Дяденко та А. Шаповалова [5] дійшли висновку, що важливою концепцією концесійних угод є корпоративна соціальна відповідальність, а її впровадження несе в собі взаємну вигоду для бізнесу та його стекхолдерів, зокрема урядів і місцевих громад. Як стверджують дослідники [5; 6], інтерес до концесії, як інвестиційно-орієнтованого правового засобу

інвестицій, вмотивований перспективою її використання у повоєнному відновленні економіки України. При цьому О. Курепіна також зауважує, що концесія складає «важливу частину змістовних блоків переговорної рамки щодо вступу до ЄС» [6].

Відзначимо, що С. Банах [4] та О. Курепіна [6] акцентують свою увагу на проблематиці регулювання концесійних договорів і, зокрема, врегулюванні умови повернення інвестицій концесіонерами. В той же час, на нашу думку, однією з проблем регулювання концесійних договорів є організація звітування про їх перебіг.

Г. Ходж і С. Грев (*G. Hodge & C. Greve*) [8] розмежовують політичні й економічні мотиви ДПП та піддають сумніву апріорне визнання економічної ефективності концесійного проекту за умови: максимізації загального економічного добробуту; сприяння добробуту споживачів; запобігання здобуття фірмами ринкової влади; захисту конкурентного процесу; а також захисту втрачених інвестицій.

Всі зазначені дослідження концесії підтверджують її прямий вплив на створення вартості (цінності) як для приватного партнера, так і для держави й суспільства в цілому.

При цьому актуальним є пошук оптимальних засобів для забезпечення прозорості реалізації концесійних проектів та їх економічних, екологічних і соціальних наслідків, що зумовило наш інтерес до публікацій, в яких досліджуються нові можливості звітності підприємств.

Звітності, як засобу покращання комунікацій між урядом, бізнесом і суспільством, присвячені публікації О. Фоміної [9]; засобу підвищення рівня довіри, забезпечення прозорості, відкритості бізнесу – С. Семенової [10]. Звітність, як умову формування соціальної відповідальності бізнесу, розглядають С. Король, С. Семенової, М. Курбета [11]. В. Гринь провів аналіз причини (необхідності) обмеження розкриття стратегічної інформації в інтегрованій звітності та «обґрунтував перспективи розвитку інтегрованої звітності як інструмента стратегічних облікових комунікацій» [12].

Зарубіжні дослідники Р.Г. Еклз, М.П. Крзус та С. Солано (*R.G. Eccles, M.P. Krzus & C. Solano*) [13], а також М. Брей, Н. Такахаші та С. Гулд (*M. Bray, N. Takahashi & S. Gould*) [14] провели аналіз стану інтегрованого звітування в різних країнах світу. Цікавими є їхні висновки [14] щодо факторів, які визначили якість інтегрованих звітів у певних країнах. Принагідно зауважимо, що названі фактори в цілому відповідають вимогам, які висуваються до приватного партнера в межах концесійної угоди.

Окремо відзначимо дослідження впливу інтегрованого мислення на стратегію і результати діяльності компаній та його зв'язок з інтегрованою звітністю [15].

Однак, звітність в умовах виконання концесійних договорів, як засіб забезпечення прозорості та підзвітності концесіонера, досі залишалася поза увагою дослідників. Таким чином, визначення

ефективності концесій, у контексті створення вартості та підвищення її прозорості, потребує пошуку нових підходів до звітності про виконання концесійних договорів.

Метою статті є визначення теоретичних засад, регламентів і практики звітування про перебіг виконання концесійних договорів задля оцінки створення вартості для держави, приватного партнера і суспільства в цілому та обґрунтування доцільності використання для цього інтегрованої форми звітності.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети автор використав ряд загальнонаукових і спеціальних методів: аналіз і синтез, індукція й дедукція, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, системний підхід, систематизації та узагальнення.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації вітчизняних і зарубіжних вчених та експертів, національні нормативні документи та міжнародні стандарти, офіційні сайти організацій, звітність компаній-концесіонерів.

Виклад основного матеріалу. Концесія, як форма державно-приватного партнерства (ДПП), передбачає передачу державою приватному партнеру права на створення або експлуатацію інфраструктурного об'єкта з метою надання суспільно важливих послуг протягом визначеного строку. Вона може бути заміною приватизації, коли остання неможлива з політичних чи правових причин. За визначенням концесія передбачає надання приватній фірмі права експлуатувати визначену інфраструктурну послугу та отримувати від неї доходи [16].

За своєю економічною природою концесія забезпечує розподіл ризиків та вигід між державою і приватним партнером, що створює умови у довгостроковій перспективі для:

- мобілізації довгострокового капіталу без безпосередніх державних витрат;
 - підвищення ефективності управління державними активами комерційно вмотивованим приватним партнером;
 - підвищення операційної ефективності об'єктів через впровадження приватним партнером інноваційних рішень;
 - впровадження інноваційних рішень;
 - покращення якості публічних послуг без додаткового бюджетного навантаження;
 - створення доданої вартості через впровадження інновацій, модернізацію інфраструктури і поліпшення послуг;
 - ефективного перерозподілу ролей: держава (уряд) зосереджується на регулюванні та контролі, а не на операційному управлінні [3-7; 16].
- Водночас концесійна модель дозволяє приватним компаніям реалізовувати власні стратегії довгострокового зростання. З економічного погляду вона генерує довгострокові вигоди приватному партнеру шляхом:
- забезпечення стабільного фінансового потоку (доходу) від споживачів за надані послуги упродовж усього строку концесії (зазвичай 5-35 років);

- зниження регуляторних ризиків, ризиків інвестування та інших ризиків реалізації його проєкту завдяки правовим гарантіям;
- широкої підтримки із земельних питань (оформлення права на земельні ділянки), регуляторних погоджень та отримання дозволів;
- доступу до стратегічних державних активів, які залишаються у власності держави, важливих секторів економіки (транспорт, енергетика й комунальні послуги);
- можливості довгострокового планування інвестиційної діяльності;
- розширення ринку збуту в умовах обмеженої конкуренції [3-7; 16].

Ці та інші переваги концесії роблять її привабливою для приватних суб'єктів господарювання. Водночас однією з головних переваг приватного надання послуг є те, що приватний сектор зазвичай є ефективнішим. Це пояснюють тим, що «приватні оператори зосереджені на прибутку, вони мають сильні стимули для зниження своїх витрат»

[16]. Як правило, концесія позитивно впливає на створення вартості як для держави, так і для концесіонера.

Водночас відкритим залишається питання щодо переваг, які отримують споживачі. Зазвичай, вони не отримують вигоди від ефективності, про яку йшлося вище, «якщо нижчі витрати якимось чином не передаються їм. ... можливі ситуації, коли приватний постачальник знижує витрати шляхом зниження якості, що шкодить споживачам, і в той самий час, що важливо, державний нагляд не може виправити ситуацію» [16]. З іншого боку, для споживачів можуть бути вигідними інновації, які запроваджують концесіонери.

Концесійна модель завдяки отриманому прибутку та забезпеченню сталого соціально-економічного розвитку може мати значний вплив на вартість бізнесу.

В міжнародній практиці є численні приклади реалізації концесійних угод, окремі з яких наведені в табл. 1.

Таблиця 1. Приклади концесійних проєктів та характеристики їхнього впливу на вартість бізнесу

Концесіонер, країна	Джерело інформації	Об'єкти концесійної угоди	Вплив на вартість бізнесу
Vinci Concessions, Франція	Інтегрований звіт [17]	Аеропорти, автомагістралі (Франція та ще 22 країни)	Забезпечує сталі доходи та нарощування капіталу. Концесійна діяльність є ключовим джерелом формування грошових потоків і соціального ефекту
Via Gateway Thüringen, Німеччина	[18]	Автомагістралі (Німеччина)	Скорочення витрат, зростання ефективності та підтримку природного капіталу
Ferrovial, Іспанія	Інтегрований звіт [19]	Транспортна інфраструктура (Латинська Америка та США)	Управлінням інфраструктурними активами на умовах концесії забезпечує створення довгострокової вартості бізнесу
Nederlandse Spoorwegen, Нідерланди	Інформаційна панель і звіт [20]	Національна залізниця (Нідерланди)	Фінансова стабільність, зобов'язання щодо інвестицій у модернізацію інфраструктури підвищують капітальну вартість активів, операції через дочірні компанії сприяють диверсифікації доходів та збільшенню вартості бізнесу
QTerminals, W.L.L., Катар	Офіційний сайт [21]	Морська інфраструктура (Україна, м. Херсон)	Вихід на новий ринок із мінімальним капіталовкладенням у придбання активів, але з високим потенціалом доходу зростання обсягів перевалки; модернізація інфраструктури та розвиток логістичних можливостей, що дозволить значно підвищити операційну ефективність
ТОВ «Рісоіл-Херсон», Україна	Офіційний сайт [22]	Морська інфраструктура (Україна, м. Миколаїв)	

Джерело: складено автором.

Отже, концесійні проєкти, за умови належного стратегічного управління, можуть бути потужним інструментом створення вартості бізнесу.

Водночас, серед прикладів концесії можна знайти й неуспішні. Так, Консорціум Metronet Rail Ltd (Велика Британія) при виконанні договору концесії на ремонт інфраструктури Лондонського метрополітену укладав контракти з власними засновниками, що за висновками аудиторів

спричинило високі витрати [23; 24]. У підсумку Консорціум виявився не в змозі виконувати свої зобов'язання щодо витрат і збанкрутував. Можемо припустити, що прозорість реалізації проєкту та належна підзвітність дозволили б своєчасно виявити передумови для неплатоспроможності концесіонера та запобігати аварійним випадкам у Лондонському метрополітені через несправність обладнання.

Відповідно до Закону України «Про концесію», державний партнер (концесіодавець) здійснює контроль за виконанням концесійних договорів та щорічно подає звіт про виконання договору концесії центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ДПП [2]. Такі звіти складають за певною формою, яка визначена Порядком подання державними партнерами (концесіодавцями) щорічного звіту про виконання договору, укладеного в рамках ДПП, у тому числі концесійного договору (затв. наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 26.05.2020 р. № 986), де серед іншого наводять інформацію про:

- показники результативності договору (інформацію про обсяг, якість та попит (та/або пропозицію) на послуги, надання яких передбачено договором, кількість їхніх споживачів; створення нових робочих місць у рамках виконання договору; інші показники результативності, передбачені договором, зокрема енергоефективні, екологічні тощо);

- фінансові зобов'язання приватного партнера / концесіонера за договором;
- державну підтримку за договором (за наявності);
- ризики, що покладені на концесіодавця.

Очевидно, що спеціальну звітність також подає і концесіонер. Однак, в Україні немає затвердженої форми звіту приватного партнера (концесіонера). Відповідно до Закону України «Про концесію», «концесіонери надають концесіодавцям інформацію про виконання концесійного договору в порядку, передбаченому таким договором». Оскільки предметом концесійного договору є інфраструктурні об'єкти, надання суспільно важливих послуг, слід було б очікувати, що така інформація буде доступною для широкого загалу. Водночас у відкритому доступі з 9 дійсних договорів концесії є звіт лише одного концесіонера – ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» [25]. Наприклад, звіт ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» за 2023 рік містить перелік виконаних робіт, дані про понесені витрати і значний масив спеціальної інформації, яку зможе оцінити лише фахівець. У звіті фінансові та інші кількісні показники доповнено нарративною інформацією, яка характеризує підходи до виконання концесійного проекту протягом звітного періоду. Однак, у звіті не має відповіді на питання щодо зовнішнього середовища, підходів до управління, стратегії діяльності, оцінки та управління ризиків, які дозволили б скласти уявлення про перспективу створення вартості для концесіонера, державного партнера та місцевої громади. Тобто такий звіт безумовно заслуговує на підтримку, як такий, що знаходиться у загальному доступі, але за своїм змістом він не відповідає сучасним підходам до розкриття інформації.

Наведемо приклади звітності концесіонерів в інших країнах.

Французька концесійна та будівельна група компаній VINCI Concessions за 2024-2025 рр. [17] є «глобальним оператором з місцевим досвідом

реалізації концесійних проектів по всьому світу». Звіт компанії за 2024-2025 рік розміщений на окремому сайті, має крім pdf, спеціальний формат подання для користувачів з інвалідністю, що полегшує для них доступ і сприйняття інформації. Звіт містить не лише фінансові та інші показники концесій VINCI, але насамперед заяву генерального директора, структуру керівництва, відомості про кожну ключову особу та підходи до управління, стратегію (дорожню карту, плани на майбутнє), геополітичне і мікросередовище (свою відданість життєздатності регіонів), впровадження інноваційних технологій, зусилля з декарбонізації, прагнення досконалості, безпеки та спільноти та інше.

Нідерландська концесійна залізнична компанія NS (Nederlandse Spoorwegen) для забезпечення прозорості своєї діяльності використовує спеціальну інформаційну панель нідерландською мовою – для громадян Нідерландів [20], а також річний звіт підготовлений двома мовами (нідерландською та англійською) для всіх користувачів. Сам річний звіт компанії за змістом аналогічний звіту VINCI Concessions. Водночас варто звернути увагу на інформаційну панель, яка серед іншого містить ключові показники, заяву генерального директора, посилання на інформацію про тренди, які матимуть вплив на діяльність компанії в майбутньому (наприклад обмеження розвитку через перевантаження електромережі, альтернативний і додатковий транспорт, технологічні розробки та покращення в обслуговуванні пасажирів, проблеми соціального забезпечення та екологічний вплив).

Названі звіти закордонних концесіонерів забезпечують прозорість відповідних проектів. За змістом вони дають відповідь на більшість питань, що передбачені Міжнародною основою інтегрованої звітності (International Integrated Reporting Framework, скороч. IIRF), і дозволяють заінтересованим користувачам оцінити створення концесіонером вартості в довгостроковій перспективі.

До прикладу, у звіті згаданої вище компанії-концесіонера Metronet Rail Ltd був докладно описаний її внесок у виконання умов концесійної угоди, але нічого не було зазначено про конфлікт інтересів у її керівництві, потенційні загрози й ризики реалізації угоди тощо [23]. Зауважимо, що така інформація була б актуальною для правдивої оцінки вартості бізнесу та перспектив концесійного проекту. Водночас серед причин краху Metronet аудиторі назвали недостатню прозорість діяльності компанії [24].

Отже, важливим є не лише факт звітування концесіонера, але й зміст інформації, що надається про економічний, соціальний та екологічний ефект та підходи до управління компанією.

При цьому оцінка створеної вартості традиційними інструментами у розрізі показників фінансової звітності, складеної за міжнародними чи національними стандартами, не розкриває широкий спектр нефінансових аспектів концесійної діяльності. Натомість, нова нефінансова звітність (звіт про сталий розвиток), складена за міжнародними [26; 27]

та європейськими стандартами [28] повною мірою не відображає нематеріальні активи, які формуються в результаті концесій, такі як репутація, соціальний капітал, управлінська спроможність, організаційний потенціал, доступ до стратегічних ресурсів тощо. Ризики, пов'язані з політичними рішеннями або регуляторною нестабільністю, адекватно в них не оцінюються. Інформація у звітах про сталий розвиток, хоч і має широкий ESG-контекст, не дозволяє повною мірою оцінити спроможність компанії виконувати зобов'язання за концесійною угодою протягом довгострокового періоду.

На нашу думку, важливою є оцінка розкриття інформації згідно з міжнародними та європейськими стандартами звітності про сталий розвиток [26; 27; 28] як «часткових форм інтегрованої звітності» та «кроків до інтегрованої звітності в цілому» [14]. Підставою для такого висновку є те, що названі стандарти «містять вимоги до часткового опису бізнесу відповідно до Міжнародної основи інтегрованої звітності» [14].

Таке значення Міжнародної основи інтегрованої звітності [29] обумовлене рядом переваг, серед яких для нас важливою насамперед є придатність для оцінки вартості бізнесу в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі через

систему елементів звіту в контексті сталого розвитку (з урахуванням всіх ESG-аспектів). Саме IIRF вимагає розкриття контекстної, фінансової, нефінансової та нарративної інформації про компанію, що звітує, її зовнішнє середовище, підходи до управління, бізнес-модель (зокрема основну діяльність, партнерів, продукцію і результати діяльності), стратегію і розподіл ресурсів, ризики та можливості, перспективи діяльності. Така інформація є релевантною для оцінки створення вартості за концесійними проєктами. Однією з вимог до інформації, що публікується в інтегрованому звіті, є розкриття не лише позитивної, але й негативної інформації. Відповідно до закладених принципів [29], ця інформація має бути стратегічно орієнтованою, перевіреною, повною, послідовною і зіставною. Суттєво, що вона має відповідати запитам заінтересованих сторін, тобто структура звіту (склад питань до розкриття) визначається з урахуванням таких запитів.

Для оцінки перспектив і процесу створення вартості бізнесу Міжнародна основа інтегрованої звітності використовує багатокapітальну концепцію. При цьому, за визначенням, концесійна діяльність має потенціал для позитивного впливу на всі капітали концесіонера (табл. 2).

Таблиця 2. Позитивний вплив концесійної діяльності на вартість бізнесу у розрізі капіталів

Капітали підприємства	Вплив концесії на капітали
Фінансовий капітал	Зростає внаслідок стабільних доходів, гарантованих умовами договору, довгострокового планування грошових потоків та зростання вартості бізнесу
Виробничий капітал	Збагачується через модернізацію інфраструктури, придбання або покращення виробничих потужностей, отримання доступу до нових ресурсів, ефективне управління державним майном
Інтелектуальний капітал	Зростає завдяки розробці нових операційних рішень, цифрових платформ управління інфраструктурою, управлінських інновацій
Людський капітал	Формується через залучення кваліфікованого персоналу, розвиток навичок у працівників, створення робочих місць у регіонах, мотивацію та участь у реалізації суспільно важливих проєктів
Соціально-репутаційний капітал	Зростає внаслідок участі в реалізації суспільно значущих проєктів, створення робочих місць, розвиток місцевої інфраструктури, співпраці з місцевими громадами та органами влади, покращення іміджу компанії
Природний капітал	Зазнає позитивного впливу через екологічно орієнтовані рішення: енергоефективність, скорочення викидів, модернізацію технологій

Джерело: складено автором на основі [2; 16; 29].

Проведений аналіз свідчить, що концесійні угоди, як правило, позитивно впливають на капітали компанії, її інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність, а отже, у коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі ведуть до підвищення вартості бізнесу. Однак, адекватно показати це можна, дотримуючись вимог і рекомендацій саме IIRF [29].

В міжнародному бізнесі існує практика опублікування інтегрованих звітів компаніями на добровільних засадах або на вимогу певних організацій чи за певних вимог (умов). Вперше у 2002 р. інтегрований звіт опублікувала біотехнологічна компанія Novozymes (Данія) задля «покращення

розуміння компанії її акціонерами та зацікавленими сторонами» [15]. Далі її приклад наслідували компанії в різних країнах світу: у 2003 р. – косметична компанія Natura Cosméticos (Бразилія); у 2004 р. – фармацевтична компанія Novo Nordisk (Данія); у 2007 р. – хімічний концерн BASF (Німеччина); у 2008 р. – 10 компаній з Нідерландів, Франції, Великобританії, Голландії, Німеччини, США; у 2009 р. – компанії у ПАР [15]. Починаючи з 2010 р., фондові біржі стали висувати вимогу до компаній, що котируються на них, щодо надання інтегрованих звітів: у Південно-Африканській Республіці (Фондова біржа Йоганнесбургу, з 2010 р.), Бразилії (Бразильська комісія з цінних паперів

(CVM), з 2021 р.), Італії (Італійське корпоративне право та регулювання, що впливають із Законодавчого декрету № 254/2016, 2016 р.) та інші [15]. Нині, за даними Фонду міжнародних стандартів фінансової звітності [30], на біржі котируються понад півтори тисячі компаній, чії звіти за 2023-2024 рр. відповідають щонайменше двом критеріям: (1) у звіті згадується IFR або IIRC; 2) звіт включає модель «створення вартості» або «капітали»).

З прийняттям Міжнародної основи інтегрованої звітності у 2013 р. число компаній, які на добровільних засадах склали і публікували інтегровані звіти постійно зростала, а практика поширилась майже на всі країни світу. Відповідно сьогодні «Міжнародна система інтегрованої звітності та Принципи інтегрованого мислення використовуються в усьому світі – у понад 75 країнах – для покращення комунікації щодо створення, збереження та руйнування цінності» [30].

Зауважимо, що М. Брей, Н. Такахаші та С. Гулд (*M. Bray, N. Takahashi and S. Gould*) [14] до найбільш впливових стимулів щодо підвищення якості інтегрованих звітів відносять культурні та регуляторні фактори, попит інвесторів, фідучіарні обов'язки рад директорів та орієнтацію компаній на зацікавлені сторони. Названі стимули за відповідних умов можуть спонукати приватного партнера концесійної угоди до звітування на основі IIRF.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що IIRF слід визнати такою, що найбільше відповідає запитам постачальників фінансового капіталу і найкращим чином демонструє практику і перспективу створення вартості для всіх заінтересованих сторін. В основі інтегрованого звітування покладено інтегроване мислення, що найкращим чином сприяє визначенню стратегії компанії на довгострокову перспективу та її реалізації [11].

В контексті надання інформації про операції концесії інтегровані звіти здатні забезпечити ряд переваг, зокрема:

- забезпечити прозорість економічних, екологічних, соціальних впливів операцій концесії;
- відобразити зв'язок між стратегією компанії і результатами концесійної діяльності;
- охопити як фінансові, так і нефінансові аспекти, що містять зв'язану інформацію про стратегічні цілі компанії; бізнес-модель концесії; вплив на шість капіталів; ризики і можливості,

пов'язані з державно-приватним партнерством; реальний внесок у створення вартості;

- подати інформацію, необхідну для оцінки репутаційного та соціального капіталу, який є критично важливим для участі у майбутніх тендерах і проєктах;

- відповідати запитам постачальників фінансового капіталу, інших користувачів з урахуванням їхніх пріоритетів щодо розкриття інформації;

- інтегрувати інформацію про здатність концесіонера створювати цінність як для себе, так і для держави та місцевої громади, що лише частково може бути відображено у звіті про управління та звіті про сталий розвиток за МСФЗ S1 і S2 (наприклад в частині відображення підходів до управління суб'єктом господарювання, ризиків і можливостей його діяльності, застосування принципу подвійної суттєвості тощо).

Висновки. Концесійна модель ДПП поєднує інтереси приватного та державного секторів економіки та сприяє сталому соціально-економічному розвитку. Водночас, існують політичні, соціально-економічні ризики для всіх зацікавлених сторін – приватного партнера, уряду та суспільства (місцевої громади), що можуть негативно вплинути на результати концесійного проєкту.

Зважаючи на законодавство України, міжнародний і вітчизняний досвід, вважаємо, що доцільно забезпечити прозорість виконання концесійних угод і щорічне звітування концесіонера про їх перебіг. Відповідна інформація має бути розміщена у відкритому доступі, насамперед на сайті концесіонера, а також посилання на цей сайт обов'язково має бути у звіті концесіодавця.

Як базовий регламент для підготовки звіту концесіонерами рекомендуємо використовувати Міжнародну основу інтегрованої звітності, положення якої найкраще відповідають вимогам всіх зацікавлених сторін щодо розкриття інформації про створення вартості. За цих умов варто переглянути вимоги до звітування концесіонерами та концептуально визначити зміст такого звіту у вітчизняному законодавстві.

Розробка методичних рекомендацій щодо звітування учасників концесійної угоди, їх аналізу та оцінки вартості для всіх зацікавлених сторін має стати предметом подальших досліджень.

4 Список використаних джерел

1. Міністерство економіки України. Стан здійснення ДПП в Україні. 29.01.2025. URL: <https://www.me.gov.ua/documents/detail?lang=uk-ua&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=stanzdiiisnenniadppvukraini>
2. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 р. № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#n628>
3. Агашков Є. Нова Ера Інвестицій: чому концесії на часі? *GOLAW*. 19.11.2024. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/nova-era-investicij-chomu-konczesiyi-na-chasi/>
4. Банах С. Концесія як форма реалізації ДПП в Україні та проблематика її регулювання. *Актуальні питання у сучасній науці. Право*. 2024. № 8(26). С. 520–529. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8\(26\)-520-529](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8(26)-520-529)

5. Дяденко М. С., Шаповалова А. П. Практика корпоративно-соціальної відповідальності в угодах концесії. *Інвестиції: практика та досвід*, 2023. № 18. С. 131–137. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18>
6. Курепіна О. Деякі аспекти наближення законодавства України про концесію як виду стимулюючого правового режиму господарювання до права ЄС. *Юридичний бюлетень*. Вип. 34. 2024. <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2024.34.08>
7. Шулюк Б. С. Концесія як форма реалізації проектів державно-приватного партнерства в Україні та світі. *Бізнес Інформ*. 2021. № 2. С. 56–61. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-2-56-61>
8. Hodge G., Greve C. What can public administration scholars learn from the economics controversies in public-private partnerships? *Asia Pacific Journal of Public Administration*. 2021. Vol. 43, No. 4. pp. 219–235. <https://doi.org/10.1080/23276665.2021.1939744>
9. Fomina O. Corporate reporting on social responsibility under martial law. *Scientia fructuosa*. 2023. Vol. 149, No. 3 (Jun. 2023). pp. 44–58. [https://doi.org/10.31617/1.2023\(149\)04](https://doi.org/10.31617/1.2023(149)04)
10. Semenova S. European principles of integrated reporting of socially responsible business. *Scientia fructuosa*. 2023. Vol. 149, No. 3 (Jun. 2023). pp. 83–99. [https://doi.org/10.31617/1.2023\(149\)07](https://doi.org/10.31617/1.2023(149)07)
11. Король С. Я., Семенова С. М., Курбет М. А. Упровадження звітності про сталий розвиток в Україні: стан і перспективи в умовах євроінтеграції. *Бізнес Інформ*. 2022. № 1. С. 294–301. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-294-301>
12. Гринь В. П. Інтегрована звітність як інструмент стратегічних облікових комунікацій. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 2(96). С. 47–53. [https://doi.org/10.26642/ema-2021-2\(96\)-47-53](https://doi.org/10.26642/ema-2021-2(96)-47-53)
13. Eccles R. G., Krzus M. P., Solano C. A comparative analysis of integrated reporting in ten countries. 2019. Available at SSRN 3345590. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3345590>
14. Bray M., Takahashi N., Gould S. Latest Developments in Integrated Reporting Assurance – Momentum is Building. IFAC. November 1, 2023. URL: https://www.ifac.org/knowledge-gateway/discussion/latest-developments-integrated-reporting-assurance-momentum-building?utm_source=chatgpt.com
15. Король С. Я. Інтегроване мислення: умови та переваги впровадження (контекст інтегрованої звітності). *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. Вип. 2(55). С. 519–530. <https://doi.org/10.55643/fcaptive.2.55.2024.4333>
16. OECD. Competition Policy and Concessions. *Policy Brief*. May 2007. URL: https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/sites/default/files/2024-09/OECD%20basic%20elements_concession%20agreements.pdf
17. VINCI Concessions. Engagement Report 2024-2025. Committed to Driving Change in Regions. URL: <https://engagementreport.vinci-concessions.com/2024-2025/>
18. Via Gateway Thüringen homepage. A9 highway success all the way. URL: https://www.viagateway-th.de/en/?utm_source=chatgpt.com
19. Ferrovial. Integrated Annual Report: 2024. URL: https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1468522/000146852225000037/iaj2024ferrovial_op.htm
20. Nederlandse Spoorwegen (NS). About NS. Reporting. URL: <https://www.nsjaarverslag.nl/>
21. Концесія спеціалізованого морського порту «Херсон». Офіційний сайт Агенції з питань підтримки державно-приватного партнерства. URL: <https://pppagency.gov.ua/uk/project/konczesiya-speczializovanogo-morskogo-portu-herson/>
22. Концесія спеціалізованого морського порту «Ольвія» (Миколаїв). Офіційний сайт Агенції з питань підтримки державно-приватного партнерства. URL: <https://pppagency.gov.ua/uk/project/konczesiya-speczializovanogo-morskogo-portu-olviya/>
23. Metronet (British infrastructure company). URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Metronet_\(British_infrastructure_company\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Metronet_(British_infrastructure_company))
24. National Audit Office. Department for transport. The failure of Metronet. Report by the Comptroller and Auditor General. 5 June 2009. URL: https://www.nao.org.uk/wp-content/uploads/2009/06/0809512es.pdf?utm_source=chatgpt.com
25. Звіти концесіонера ТОВ «БІЛОЦЕРКІВБОДА» за 2016-2024 рр. Сайт Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради. URL: <https://www.bc-ukv.org.ua/concession/>
26. IFRS Foundation. IFRS S1. General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. International Sustainability Standards Board. June 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements.html/content/dam/ifrs/publications/html-standards-issb/english/2023/issued/issbs1/>
27. IFRS Foundation. IFRS S2 Climate-related Disclosures. International Sustainability Standards Board. June 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s2-climate-related-disclosures.html/content/dam/ifrs/publications/html-standards-issb/english/2023/issued/issbs2/>
28. European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Sustainability Reporting. URL: <https://www.efrag.org/en/sustainability-reporting>
29. IFRS Foundation. International Integrated Reporting Framework. IFRS Foundation. January 2021. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/#integrated-reporting-framework>
30. IFRS Foundation. Integrated Reporting. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/>

4 References

1. Ministry of Economy of Ukraine. (2025). Status of PPP Implementation in Ukraine. Retrieved from: <https://www.me.gov.ua/documents/detail?lang=uk-ua&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=stanzdiisnenniadppvukraini> [in Ukrainian]
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). About the concession: Law of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#n628> [in Ukrainian]
3. Agashkov, E. (2024). New Era of Investment: Why are concessions on time?. *GOLAW*. Retrieved from: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/nova-era-investiczij-chomu-konczesiyi-na-chasi/> [in Ukrainian]
4. Banakh, S. (2024). Concession as a Form of Public-Private Partnership Implementation in Ukraine and its Regulatory Issues. *Current issues in modern science. Law*, 8(26), 520–529. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8\(26\)-520-529](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-8(26)-520-529) [in Ukrainian]
5. Diadenko, M. & Shapovalova, A. (2023). Practical Cases of CSR in Concession arrangements. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, 18, 131–137. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.18> [in Ukrainian]
6. Kurepina, O. (2024). Some Aspects of Aligning Ukrainian Concession Legislation as a Type of the Legal Regime Stimulating Economic Activities with EU Law. *Yurydychnyy byuleten*, 34. <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2024.34.08> [in Ukrainian]
7. Shuliuk, B. (2021). Concession as a Form of Implementation of Public-Private Partnership Projects in Ukraine and World-Wide. *Business Inform*, 2, 56–61. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-2-56-61> [in Ukrainian]
8. Hodge, G., & Greve, C. (2021). What can public administration scholars learn from the economics controversies in public-private partnerships? *Asia Pacific Journal of Public Administration*, 43(4), 219–235. <https://doi.org/10.1080/23276665.2021.1939744>
9. Fomina, O. (2023). Corporate reporting on social responsibility under martial law. *Scientia fructuosa*, 149(3), 44–58. [https://doi.org/10.31617/1.2023\(149\)04](https://doi.org/10.31617/1.2023(149)04)
10. Semenova, S. (2023). European principles of integrated reporting of socially responsible business. *Scientia fructuosa*, 149(3), 83–99. [https://doi.org/10.31617/1.2023\(149\)07](https://doi.org/10.31617/1.2023(149)07)
11. Korol, S., Semenova, S., & Kurbet, M. (2022). Implementation of Sustainable Development Reporting in Ukraine: The Status and Prospects in the Context of European Integration. *Business Inform*, 1, 294–301. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-294-301> [in Ukrainian]
12. Gryn, V. (2021). Integrated reporting as a tool of strategic accounting communications. *Economics, Management and Administration*, 2(96), 47–53. [https://doi.org/10.26642/ema-2021-2\(96\)-47-53](https://doi.org/10.26642/ema-2021-2(96)-47-53) [in Ukrainian]
13. Eccles, R. G., Krzus, M. P., & Solano, C. (2019). A Comparative Analysis of Integrated Reporting in Ten Countries. Available at SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3345590>
14. Bray, M., Takahashi, N., & Gould, S. (2023). Latest Developments in Integrated Reporting Assurance – Momentum is Building. *IFAC*. Retrieved from: https://www.ifac.org/knowledge-gateway/discussion/latest-developments-integrated-reporting-assurance-momentum-building?utm_source=chatgpt.com
15. Korol, S. (2024). Integrated Thinking in Business: Conditions and Advantages of Implementation (the Context of Integrated Reporting). *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2(55), 519–530. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.2.55.2024.4333> [in Ukrainian]
16. OECD. (2007). Competition Policy and Concessions. *Policy Brief*. Retrieved from: <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/sites/default/files/2024-09/OECD%20basic%20elements%20concession%20agreements.pdf>
17. VINCI Concessions. (2025). Engagement Report 2024-2025. Committed to Driving Change in Regions. Retrieved from: <https://engagementreport.vinci-concessions.com/2024-2025/>
18. Via Gateway Thüringen homepage. (2025). A9 highway success all the way. Retrieved from https://www.viagateway-th.de/en/?utm_source=chatgpt.com
19. Ferrovial. (2025). Integrated Annual Report: 2024. Retrieved from: https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1468522/000146852225000037/iai2024ferrovial_op.htm
20. Nederlandse Spoorwegen (NS). (n. d.). About NS. Reporting. Retrieved from: <https://www.nsjarverslag.nl/>
21. Agency on Support Public-Private Partnership. (n. d.). Kherson Specialized Seaport Concession. Retrieved from: <https://pppagency.gov.ua/project/kherson-specialized-seaport-concession/>
22. Agency on Support Public-Private Partnership. (n. d.). Olvia Specialized Seaport Concession. Retrieved from: <https://pppagency.gov.ua/uk/project/konczesiya-specjalizovanogo-morskogo-portu-olviva/>
23. Wikipedia. (2025). Metronet (British infrastructure company). Retrieved from: [https://en.wikipedia.org/wiki/Metronet_\(British_infrastructure_company\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Metronet_(British_infrastructure_company))
24. National Audit Office. (2009). Department for transport. The failure of Metronet. Report by the Comptroller and Auditor General. Retrieved from: https://www.nao.org.uk/wp-content/uploads/2009/06/0809512es.pdf?utm_source=chatgpt.com
25. The Department of Communal Property and Concessions of the Bila Tserkva City Council. (2025). Reports of the concessionaire LLC “BILOTSEKIVVODA” for 2016-2024. Retrieved from: <https://www.bc-ukv.org.ua/concession/> [in Ukrainian]

26. International Sustainability Standards Board. (2023). IFRS S1. General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. Retrieved from: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements.html/content/dam/ifrs/publications/html-standards-issb/english/2023/issued/issbs1/>
27. International Sustainability Standards Board. (2023). IFRS S2 Climate-related Disclosures. Retrieved from: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s2-climate-related-disclosures.html/content/dam/ifrs/publications/html-standards-issb/english/2023/issued/issbs2/>
28. European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). (n. d.). Sustainability Reporting. Retrieved from: <https://www.efrag.org/en/sustainability-reporting>
29. IFRS Foundation. (2021). International Integrated Reporting Framework. Retrieved from: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/#integrated-reporting-framework>
30. IFRS Foundation. (n. d.). Integrated Reporting. Retrieved from: <https://www.ifrs.org/issued-standards/integrated-reporting/>